

FOND ROZVOJE VYSOKÝCH ŠKOL 2007**Závěrečná zpráva****Číslo projektu: 600 / 2007****Tematický okruh: E****Specifikace: b**

Rozvojový projekt (název): Digitalizace, archivace a zpřístupnění vzácné botanické knihovny	
Řešitel: Ing. Daniel Novák, CSc.	
Spoluřešitel: Mgr. Milan Skalický, Ph.D.	
VŠ: Česká zemědělská univerzita	Celoškolské pracoviště - Studijní a informační centrum
Výše finančního příslibu Fondu (v tis. Kč): 538	
Výše finančního příslibu školy (v tis. Kč): 80	

1. Cíle řešení

- Vybrané vzácné tisky v digitalizované podobě dostupné na webových stránkách ČZU v Praze s plnohodnotným fulltextovým vyhledáváním.
- Nové webové rozhraní pro přístup k digitalizovaným vzácným tiskům a jeho pravidelná aktualizace.
- Soubor digitalizovaných knih zveřejněný v projektu MEMORIA na portálu www.manuscriptorium.com
- Pracoviště umožňující digitalizaci vzácných tisků.
- Výsledky digitalizace knih budou publikovány ve vědeckém časopise Preslia a následně v dalších odborných periodikách (např. Ikaros, Knihovna).

2. Postup a způsob řešení (včetně zdůvodnění změn oproti projektu)

Po získání finanční dotace byl nejdříve vybrán dodavatel pro zpracování digitalizovaných knih (celkem 61), kterým se stala firma s dlouholetými zkušenostmi - AiP Beroun. Digitalizace byla provedena téměř bezkontaktním skenováním na speciální knižním skeneru PS5000C, který disponuje plochou snímání 297 mm x 432 mm při rozlišení až 600 dpi. Osvětlení zajišťují dvě fluorescentní lampy do tvaru "U". Digitalizované knihy byly vybírány pro digitalizaci podle několika kritérií – pedagogické, unikátnost, fyzický stav knih, zachování pro další generace. U digitalizovaných knih byl vytvořen jejich popis ve standardu XML (univerzální použití na jakékoliv softwarové platformě), který zahrnuje i vyhledávání např. podle názvů kapitol, latinských názvů rostlin, druhů chorob, vždy individuálně podle potřeb pro každou digitalizovanou knihu.

Digitalizované a popsané knihy byly zpracovány společností Aip Beroun pro publikování na webových stránkách.

V rámci projektu byly také restaurovány vybrané vzácné knihy (18 ks) ve spolupráci s restaurátorkami pracujícími pro významné instituce (Národní muzeum ap.). Některé z nich byly ve velmi špatném stavu. Vyjádření restaurátorek k postupu prací a stavu knih tvoří přílohu Závěrečné zprávy (viz příloha v databázi ISAAR-F). Mírná poškození knih byla opravována pomocí speciálních knihovnických pásek firmy Ceiba. Po dokončení digitalizace a v průběhu náročné migrace objemných obrazových dat na server SIC ČZU (byl zakoupen z jiných zdrojů ČZU) byl napsán odborný článek o průběhu této digitalizace, který byl zaslán do redakce elektronického knihovnického časopisu Ikaros (www.ikaros.cz). Redakcí bylo autorům sděleno, že bude publikován v průběhu února.

Ke změnám v rámci řešení projektu nedošlo, jediné změny jsou v konkretizaci některých položek v kategorii "Ostatní", kde byl ve stejné finanční výši zakoupen modernější materiál.

3. Výsledky a výstupy řešení včetně jejich prezentace

Digitalizovaná botanická, zemědělská a lesnická díla a příjemná internetová aplikace digitální zemědělské knihovny „on-line“ slouží jako neocenitelná pomůcka při výuce specializovaných i základních předmětů s botanickou, lesnickou či zemědělskou tematikou, a to jak v nových bakalářských oborech, tak i stávajících. V rámci e-learningu přispívá ke zvýšení podílu bezkontaktní výuky na ČZU.

- Digitalizováno celkem 61 knih přístupných studentům s fulltextovým vyhledáváním podle různých parametrů - k dispozici na webových stránkách Studijního a informačního centra a široké odborné veřejnosti viz <http://www.sic.czu.cz/digiknihovna>.
- Vybrané digitalizované tituly budou po schválení odbornou komisí dostupné zájemcům z celého světa v mezinárodně uznávané databázi <http://www.manuscriptorium.com> nebo http://www.memoria.cz/site_cz/index.asp, kde lze pomocí jednoduchých vyhledávacích nástrojů tento dokument zobrazit ve vysoce kvalitním rozlišení.
- Všechny digitalizované knihy jsou také dostupné studentům ČZU i zájemcům z řad široké veřejnosti v plném rozlišení ve studovně SIC ČZU.
- Kompletně restaurované knihy (celkem 19) jsou studentům a široké veřejnosti dostupné ve studovnách SIC a dílčí botanické knihovně KBFR.
- Publikace o tomto projektu byla přijata do tisku v elektronickém časopise Ikaros. Předpokládané uveřejnění v únoru 2008. Skalický M., Landová H., Novák D. (2008): Digitalizace vzácných knih na České zemědělské univerzitě. (on-line na www.ikaros.cz).
- Vybudování komplexní serverové podpory pro tuto digitální knihovnu, kde jsou data spolehlivě chráněna a její kapacita je snadno rozšiřitelná.
- Jednotné webové rozhraní pro digitální zemědělskou knihovnu, včetně podrobných informací o digitalizaci, odkazů na elektronické katalogy, digitalizované knihy a další užitečné informace o tomto projektu viz <http://www.sic.czu.cz/digiknihovna>.

4. Komentář k „Výkazu hospodaření s přidělenými prostředky“

Přidělené prostředky byly vyčerpány v souladu s návrhem projektu (v návrhu projektu bylo také žádáno o prostředky na knihovní vozík, které nebyly přiděleny). Změna nastala pouze v konkretizaci položky „Ostatní“ resp. Drobný dlouhodobý majetek. Za shodné finanční prostředky byly pořízeny nesrovnatelně kvalitativně lepší: monitor, záložní disky a vizualizér. V ostatních položkách k žádným změnám nedošlo.

Prostředky přislíbené ze zdrojů ČZU byly navýšeny. Vyžádalo si to komplexní řešení serveru pro webové aplikace a archiv digitální zemědělské knihovny. Prostředky pro studentky a studenty ČZU digitalizující knihy byly přiděleny ve výši jaká je v návrhu projektu. Celková výše finančních prostředků poskytnutých z ČZU byla 90 tis. Kč.

V Praze 16. ledna 2008

Ing. Daniel Novák, CSc.
řešitel